XXXVIII. évf. Cluj-Kolozsvár, 1928. Május 5. szám.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: Dr. BOROS GYÖRGY.

Zsinati ünnepségeink.

A mult számunkban röviden már közölt zsinati ünnepségeken Egyház Képviselő Tanács áprilisi ülése annyi változtatást tett, hogy a május 20-iki urvacsora osztáshoz a betegsége miatt akadályozott Taar Géza nagyajtai lelkész helyett az ágendálással Halmágyi János marosköri esperest bizta meg s az ugyanakkor a szabad ég alatt tartandó istentisztelet szónokául Balázs András sz.-udvarhelyköri s az ágendálásra Végh Benjámin háromszékköri esperes afiát jelölte ki. Megállapitotta továbbá a május 19-én délután tartandó Ferencz József emlékünnep részletes müsorát a következőkben:

1. Dávid Ferenc vegyeskar éneke.
2. Elnöki megnyitó Dr. Szent-Iványi József főgondnoktól.
3. Dr. Borbély István emlékbeszéde.
4. Tordai filharmónikus zenekar zeneszáma.
5. Óda, Ferencz József emlékére Pálfi Mártontól.
6. Tordai dalkör éneke.

19-én társasebéd és társasvacsora, 20-án pedig közebéd lesz. 19-én az emlékistentisztelet után az 1568-iki tordai országgyülést ábrázoló képnek a városházán leendő megtekintése. A tordai egyházközség 20-án d. u. 5 órakor a templomban vallásos estélyt, ugyanaznap este 9 órakor pedig müsoros estélyt rendez táncmulatsággal. 21-én Torockóra lesz kirándulás az arra jelentkezők számára. A közös étkezésen és a torockói kiránduláson résztvenni szándékozók, valamint azok az afiai, akik a zsinati ünnepségekre Tordára utazni szándékoznak s ezt E. K. Tanácshoz még nem jelentették be, legkésőbb május 12-én Lőrinczy Dénes tordai esperes afiához közvetlenül küldjék be jelentkezésüket a résztvevők számával s érkezésük idejének közlésével együtt.

Unitarian school for the ministry
Berkeley
America California

TŰZHELY MELLETT

Álmokat szövünk.

Irta: Vári Domokos.

Álmokat szövünk,
Álmokat látunk.
Mindig csak szépre,
Csodásra vágyunk.
Mig egyszer elszalad
Az álom fonál, . . .
Csendes lesz az ágyunk,
Semmire sem vágyunk,
Szólit a halál.

A sziv.

Vajjon mit is lehet a szivről mondani?

A sziv vagy jó, vagy pedig rossz. Ha jó, akkor percenként 72-őt ver, egy átlagos élet alatt (70 év) két és fél milliárdot. Ha rossz, akkor vagy többet, vagy kevesebbet üt. A rossz sziv nagyon szeszélyes. Ezzel az orvosok foglalkoznak.

Én egyszerre mind a kétféle szivvel akarok foglalkozni. De ez az egyesitett kétféle sziv nem az a mellbeteremtett kalapáló husdarab, hanem az a meghatározhatatlan képesség, ami átfogja az egész világot, annak minden apró jelenségét és boldoggá tesz minket, vagy pedig rabja lesz egy-egy szenvedélynek, tárgytömegnek (vagyonnak) s ez által elkárhoztatja életünket.

Jó szivü embernek azt nevezik, aki átérzi felebarátja nyomorát és megvigasztalja, ha pedig örömben találja embertestvérét, akkor örömét boldogsággá igyekszik fokozni. Mondhatjuk, hogy a „jó sziv" az a képesség, ami az élet megnyilvánulásait minden körülmények között átérzi, átéli és az ő élete megnyilvánulásait az előbbiek szerint szabályozza. A „jó sziv" minden hatásra ugyanolyan erővel hat vissza a jóság pozitiv irányában. Ez által nagy lesz, mint a világ és gazdag, mint az élet. Megérzi az éhes fájdalmát, a didergő szenvedését, az árva sóhaját, a sebesült jajgatását. Annyi életet él, amennyi élet megnyilatkozik előtte. Éppen ezért nem marad rejtve előtte az az öröm és szépség, ami betölti a világot. Szinültig fogja betölteni az a harmonia, ami áthatja a világot, ami megmutatja nekünk az élő Istent, a Teremtőt. Az ilyen sziv ugy él, mint felettünk a menny, mint alattunk a föld, mint tavaszszal a virág, mint nyári zápor után a szivárvány, mint az őszi gyümölcs s mint a tél fehér tiszta álma. Nincs alatta semmi, ő van minden felett: az élet fentjén. Neki gyönyörüséges az élet.

A rossz szivü vagy beteg szivü ember fél az élettől, menekül előle a maga élete szük, szegényes börtönébe, amit boldogsága tündérpalotájává szeretne varázsolni. De eredménytelenül.

Az ilyen ember gazdagságra, nyugodt életre, hirnévre vagy tudásra vágyik és csakis ezen vágyának él. Nem hallgatja meg az élet fájdalmas sóhajait, nem nézi meg a szenvedéstől eltorzult arcot, csak a kitüzött célba néz és arra felé hajtja tüzes vágyparipáit, eltiporva utjában a harmatcseppel ékes virágot és minden földi kincset, ami utjába esett. S ha el is nyeri célját, mennyivel több kincset veszit el! Nem tudja mi a vigasztalás, a részvét, az igazi gyönyör. Ez mind felette ragyog. A zárt szivü ember lent él: az élet alján.

Szegényes, sötét mélység! Itt halál az élet. Fel! Fel a végtelen zónákba, a fénybe, a szomoruságon át a boldogság megdicsőülésébe!!!

„Mert ahol van a ti kincsetek, ott van a ti szivetek is“ (Luk. 12[34]) — mondja a Mester, de igy is áll az ige: „Mert ahol van a ti szivetek, ott van a ti kincsetek is“. Legyen mindenütt a szivetek és minden kincs a tietek lesz!

Nem az a fontos, hogy mennyit dobog a sziv, hanem az, hogy mindenért dobogjon.

Homorödujfalu. Dobai István.

Husvéti öntöző versikék.

Azzal kezdem én is, amivel a kis székely öntöző magyarok szokták: „Egy versöt mondanék, ha meghallgatnák.“ És remélem, felém is hangzani fog a jó indulatu nyájas biztatás: „Meghallgassuk, csak mondjad.“

Előljáróban csak annyit akarok megjegyezni, hogy ezek a versek olyan szaporasággal teremnek, mint tavasszal a friss hajtások a fán. És, amint látni fogják, oly üdék és frissek is, mint a tavaszi hajtások.

A két első versecske szerzője *Pálffy Ferenc, Tarcsafalváról*, aki, mellesleg legyen megjegyezve, testvéröccse Pálffy Ákosnak.

A harmadikat *Csehétfalvi Ambrus Zsigmond* csinálta.

I.

Itt van a szép husvét,
Nyilik a kis virág,
Köszönt a pacsirta,
Nekünk áll a világ.

Rózsavizzel áldás
Szálljon a fejedre,
A szép piros tojás
Hulljon a zsebembe.

II.

Vidul a természet, minden kis lány örül,
A földmives ember már a házban nem ül.
Áldást, békességet kivánok e háznak,
Háznál az asszonynak, meg a kis leánynak.

Hajdani szokásból eljöttem hozzátok,
Locsolódásképpen vizet öntök rátok.
Párjával a tojást, mig ki nem adjátok,
Addig el nem megyek, azt ti jól tudjátok.

III.

Husvét másodnapját régen is ugy kezdték,
Rózsahajtásokat kis fiuk öntözték.
Örvendek, hogy én is ezek közé tartok,
Öntözhetek én is rózsahajtásokot.
Hát ha még elmondom, mit láttam az éjjel:
Felém nyult e hajtás mind a két kezével.
Amint hozzám hajlott, pirostojást adott,
Cserébe rá önték égi gyöngyharmatot.
Azt mondám: ékesen virulj rózsahajtás,
Szálljon e családra Istentől bő áldás!
Köszöntő versemmel eljöttem e házhoz,
Hogy üdvözölhessem e nemes családot.
Sok husvét ünnepet érjenek boldogan!
Én is örvendezek fáradozásimban.
Meg fogom köszönni fáradságom diját,
Ugy látszik, hozzák is már a pirostojást.
Tartsa meg az Isten a jó szokásukat,
Érjenek mindnyájan szerencsés napokat.

(ma.)

„Tollufosztás" a városban.

Tatár urékkal lakom egy házban. Én a földszinten, Tatár urék a második emeleten egy balkonos lakásban. A balkonos lakásról azt hinné az ember, hogy Tatár urék valami gazdag, előkelő emberek, pedig Tatár ur egyszerüen gépápoló valamelyik gyárban. A háztulajdonos, nyilván helyszüke miatt, egymásra épittetett három egy szobás, konyhás lakást. A legfelsőbbet balkonnal, amely a ligeti fák koronáiba nyúlik. Jól fest a dolog kivülről, de szegény emberek vagyunk, akik belül lakunk.

Tatár ur egyik héten este hattól reggel hatig van munkában, másik héten reggel hattól este hatig. Ezt azóta tudom olyan pon-

tosan, mióta kapunk van és minden félnek kapukulcsa. Ugyanis Tatár ur zárja ki a kaput minden reggel hatkor: hol kivülről, hol belülről. Igen, mióta kapunk van. Tudniillik egészen uj házban lakunk és mivel a házi ur bádogosmester és maga akart saját kezüleg cifra, szép kaput a házához csinálni, hát erre csak télen került sor, „holt saisonban", mikor ugyanis inkább ráért. Az „uj kapunak" az egész házban én örültem legjobban. Az igazat megvallva, sokat féltem, sok álmatlan éjszakám volt, amig nem volt kapu. A ligetsorban lakunk, uj, még helyenként beépitetlen utca, üres telkek, szemben a liget, az Aranyos, az állomás, a gyárak közelsége. Pláne télen, ezek mind félelmetes dolgok voltak. Hát bizony nagy gyönyörüséggel zártam be a kaput, pontosan minden este kilenc órakor. Tatár urékkal eleinte bajok voltak, mivel az ur is, az asszonyság is vidékiek lévén, nehezen szokták meg a dolgot. Már-már azt hittem, hogy Tatár ur végre megtanulta, hogy a kulcsot a gyárba magával vigye, midőn egy este roppant izgatott jövés-menésben láttam a Tatár familiát. Székeket, padokat, hosszu asztalokat, cifra edényeket cipeltek fel nagy kinnal a keskeny, meredek lépcsőn a második emeletre.

Tatár ur ingujjban jött-ment a kapu alatt, minden arra haladótól megérdeklődve, hogy „Hány óra lehet, kérem szépen". Hallom, hogy az ajtóm előtt zavartan köhécsel, halkan kopogtatnak.

— No, mi a baj, Tatár ur? — kérdem kissé türelmetlenül, mert nálam kilenckor már este van. Szerényen megáll.

— Bocsánatot kérek, de arra kérném a nagyságos asszonyt, ne tessék a kaput máma bezárni. Ugyanis vendégeket várunk, kérem szépen. Tessék csak egészen nyugodtnak lenni, kérem szépen, bezárjuk mi azt a kaput, amikor a vendégek haza mennek.

Nem szeretek kellemetlenkedni, hát megigértem, hogy nem zárom be azt a kaput, legyenek ők is nyugodtak. De alig hogy Tatár ur elment, elhatároztam, hogy bizony kiböjtölöm én a vendégeket és ha megérkeztek, csak bezárom magam azt a kaput, ha már megvan. Nemsokára visongást, susogást, lépteket hallottam, azután az első emeleti lakó is hazajött. Nézem az órát, féltizenegy, hát csak bezárom a kaput. De még nem feküdtem le, valami jó olvasni valóm volt. Hát csak egyszer hatalmasan, elementárisan döngetik a kaput. Ijedten felszököm, kiszólok:

— Mit akarnak?!

— Kérem szépen, Tatár urékat keressük. Be szabad-e menni? Tessék beengedni."

Olyan udvariasan mondják, előveszem a kulcsot, de közbe zsörtölődöm, hogy tisztességes ember lefekszik tizenegy órakor és nem akkor fog neki mulatni. Szemügyre veszem az embereimet. Ugyanis cifra vasrácsozat disziti a kapunk felső részét. Öt rendesen, tisztán öltözött munkásember. A torkomban akad a szó. Ezek bizonyosan eddig a gyárban dolgoztak, azután otthon átöltözködtek. Tudva, hogy Tatár urék a második emeleten laknak, mi bosszantó

lehetett reájuk nézve, hogy a zárt kapu miatt esetleg elesnek egy mulatságtól, egy jó vacsorától. Mert Rózsinak, azaz Tatárnénak, az a hire, hogy kitünően főz, hiszen szakácsné volt a polgármesteréknél.

Hát csak kitárom a kaput, de megkérdezem tőlük, hogy legalább mind itt vannak már?

— Igen kérem, itt vagyunk mind, ugy tudjuk, a hölgyek már itt vannak.

Tisztességtudóan megköszönik a szivességemet és felbotorkálnak a második emeletre. Hát most már véglegesen bezártam a kaput és aludni tértem. Hála Istennek, egészséges álmom van, de ugy félálomban mégis, mintha gramofont, harmonikát, lábdobogást hallottam volna. Négy órakor, reggel felé meg lépteket, visitást, beszélgetést a folyosón, kézi villanylámpának a fényét, kapuzárást. Végre! Elmentek a vendégek.

Azonban furta az oldalomat, hogy mi lehetett Tatár uréknál. Az asszony Rózsi, az ur János, most egyiknek sincs nevenapja. A gyermeket csak nemrég keresztelték meg — nagy zajjal —, azóta más nem születhetett. Hát másnap már csak megkérdeztem Gizitől, az asszony leányka hugától, amikor hazaszállitotta a kölcsön kért manduladarálót és habverőt.

— Te, Gizi, te, hát mondd csak, mi volt nálatok az éjszaka?

— Hát tollufosztás instálom.

„Tollufosztás“! Érzem a mézzel édesitett főtt törökbuza kellemes izét a számban. A fülemben cseng egy szép, régi falusi nóta kedvesen elnyujtott dallama. Egy-egy vidám kacagás, kurjantás közben. „Kaláka“!

— Hát aztán mit ettetek?

— Hát bizony teát főzött Rózsi néném rummal és afféle kékszet sütött. Aztán dobos-torta is volt és valami gesztenye, jaj, mindig elfelejtem, hogy hijják!

— Purrée?

— Afféle, instálom. Ital is volt mindenféle. A sógorom gramafonyt is hozott és táncoltunk reggelig.

Olyan vegyes érzelmek lepnek meg, olyan furcsán érzem magam. Az, hogy Tatár urék itt, a városon is csak „tollufosztás“ cimén mulatnak, kedves, de a kékszt, a torta, a gramafony, a purrée?!

Ezek kiábránditanak. **Jakab Miklósné.**

oooooooooooooooooo|oooooooooooooooooo|oooooooooooooooo

Sepsiszentkirályban Sükösd Farkasné szül. Vaska Vilma az Urasztalára vett egy nagy urasztali abroszt, egy kehelytakarót, egy kenyértálat és egy tálteritőt összesen 3430 leu értékben. Ezenkivül férjével 8 év óta adják az urvacsorai kenyeret és bort minden alkalommal. Szent vallásunk iránti szeretetükért legyen velük továbbra is a jó Isten áldása. **G. M.** lelkész.

Mikor a holtak temetnek.

Álruhák divatja ma sem járt le a világ fennállása óta. Ugy látszik, ez a hóbort is hozzátartozik a mi nyomoruságos életünkhöz. Divat és divat között azonban különbség van. Amily fölemelően megnyugtató magában véve az a tény, mikor az álruha mögül egy-egy népének igazságát kereső, jóságos fejedelem arca tünik elő, épen annyira lesujtóan kiábránditó, midőn rájövünk arra a szomoru fölfedezésre, hogy a fejedelmi ruhát egy-egy zsaroló öltötte fel. Az egész dologban pedig az a legelszomoritóbb, hogy az ilyen irányu fölfedezésekkel vajmi keveset törődünk s nem igyekszünk a közismert rablókat leálcázva törvényszék elé állitani.

A világos beszédet szeretem s azért kertelés nélkül kimondom, hogy a halotti tór pogány szokás, bár keresztényinek hazudja magát. Fejedelmi diszt hordoz: a kegyeletre apellál. Az erény köntösében páváskodik köztünk, holott ha jól a szeme közé nézünk, könnyen felismerhetjük való ábrázatát. Nevezzük hát nevén a gyermeket s mondjuk ki nyiltan, hogy a torozó kegyeletnyilvánitás kegyeletsértő pogányság s turáni fajunknak egyik eredendő büne.

A történetiró feljegyezte, hogy mikor a honszerző elődök a Duna-Tisza medencét elfoglalták, *Pusztaszer*-nél (azon a pusztán, hol az ország dolgát szer-re vették) *„magnum áldomás fecerunt“* azaz nagy áldomást csaptak.

Ez az áldomásivás azóta hüséges barátunkká, majdnem vérünkké vált s hova-tovább halálos veszedelmet zudit a fejünkre, gyásztemetője lesz nemzeti létünknek. A szinlelt hüség, báránybőrbe öltözött vérszomjas fenevadként szivja ki a nemzet vérét.

A hazugságok általán akkor a megejtőbbek és a legrombolóbb hatásuak, mikor az igazság palástjába burkolóznak. Azt mindenki tudja, hogy a halottakat gyászoló kegyelet alapjában nemes keresztényi szokás és jellem. De azt kevesen akarják belátni, hogy a kegyeletes szent érzéssel összekevert pogány eredetü torozás nem a kegyeletnek, hanem az ivás szenvedélyének adja át magát. A leggyászosabb temetés az ilyen, mert itt a holtak temetnek. A holtak sirja minden ilyen temetésnél tovább szélesedik, egyre jobban nyilik, mig az egészség, vagyon, erkölcs drága kincseivel együtt az élőket is elnyeli. Miért ne lehetne ezt belátni mindenkinek, miért fogjunk a sirásókkal kezet, mikor ennek csak az ellenségeink örülnek? Nem tudok eléggé gyötrődni népünk sorsán, mikor öngyilkossággal határos esztelenségét látom, mikor azt hallom, hogy egy-egy szülőnek gyermeke temetése többe került, mint amennyivel fölnevelhette volna. És nem tudok eléggé ujjongani a megváltó gondolaton, melyel egyik-másik gyülekezetünk a fojtogató hinárból kiemelkedik.

Mikor az én gyülekezetemben erről a megváltásról először szó esett, megfigyeltem a falusi embernek e tárgy körül forgó, jellemző észjárását. Az előterjesztést a torozás eltörléséről általános

helyeslés követte, csak egy hang emelkedett fel és érvelt amellett, hogy a magtalan ember halála kivétel lesz s a magtalan jusshoz való ilyetén ragaszkodás még általánosabb tetszésnek örvendett. Látható ebből is az emberi gyöngeség álarca, az a gondolkozás és osztozkodási vágy, mely a maga illetlen illetékét minden földi közhatóságnál előbb igyekszik a mulandóság áldozatán felhajtani.

Arra még a legeldugottabb, Isten háta mögötti falvak népe is rájött már, hogy ez igy tovább nem mehet, a dolgon változtatni kell. A siró kegyelethez nem ilyen siralmas tónus illik. A kesergő gyász könnyeinek nem okvetlen szükség a méregdrága és mérget rejtő pálinka, bor cseppjeivel elvegyülni. Az álarcos rablót végre tetten kell érni s fejedelmi öltönye utolsó foszlányait is letépve a lelkiismeret szent törvényszéke elé kell vonni méltó itélkezésre. Csak a társadalmi konvenció, közszokás hatalma alatt állva huzódoznak meg itt-ott egyesek, hogy a döntő lépést megtegyék. — Ezt a lépést akarja egyházi főhatóságunk megkönnyiteni azzal, hogy az erkölcstelen, rossz szokásnak, a torozásnak hivatalból való eltörlését kimondani készül. Igaz, hogy a hivatalos utak mindig kerülők és hosszadalmasak szoktak lenni. Nekünk pedig veszteni való időnk nincsen. Amig fenn fontolgatnak, latolgatnak, meghánynak-vetnek és mérlegelnek, addig jobb, ha lenn cselekszenek. Sokkal üdvösebb volna gyülekezeteink spontán föleszmélése és öntudatos megmozdulása.

Hadd hulljon le hát az álarc s jöjjön a tiszta belátás! Hadd szólaljanak meg az életrevaló megmozdulásról az egymást követő és egymást lelkesitő hiradások, az erős keresztény jellemnek az önámitás és hazug megszokás Jerikó-falait ostromló kürtzengései s hirdessék mindenfelé népünk lelki megvirradását, eljövendő tiszta boldogságát! Csodákat sehonnan se várunk, de ami jövőbenéző hitünket illeti, jelszavunk: rendületlenül! Meggyőződésünk az, hogy minden határozott, öntudatos lépés közelebb visz a célhoz. A cél pedig világos. Azoknak, kik mindig csak lefelé, sirvermekbe néznek, kiket a bus halotti árnyak tulságosan megigéztek s nem tudják kibontani lelkük szárnyait: az unitárius eszmény se tud mást ajánlani, mint amit halottja miatt kesergő és késlekedő tanitványának Jézus mondott (Mt. 8:22): *„Hagyd, hogy a halottak temessék el halottaikat, te pedig jer és kövess engem.“*

Keresztesi Dénes.

ERDÉLYI SZEMLE

S. NAGY LÁSZLÓ krónikás könyve

Előfizetési ára 100 lej. a legolcsóbb, legjobb, legváltozatosabb irodalmi, művészeti és társadalomkritikai ujság.

Megrendelhető: Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 10. szám.

NŐK VILÁGA.

Jelentés a vidéki nőszövetségekről.

Szentháromságon a D. F. Egylet megalakult.

11. *A „Marosköri Unitárius Nőszövetsége“* a Főtisztelendő Püspök Ur 50 éves püspöki jubileuma alkalmából a Főpásztor iránti mély tisztelet és szeretet jeléül Őméltósága nevére egy 7620 leu összegü alapitványt létesit oly célból, hogy annak kamata egy marosköri szegény unitárius leánynövendék tanittatási költségeinek részbeni fedezésére fordittassék. Ez alapitvány a marosvásárhelyi, szabédi, székelykáli, nyomáti, nyárádszentlászlói, vadadi, nyárádszentmártoni és iklandi Nőszövetségek áldozata folytán létesülhetett. (Halmágyi János marosköri esperes szives tájékoztatása nyomán.)

A többi vidéki jelentést a beérkezés idejének sorrendjében olvasom föl.

II. 1. *A felsőrákosi* D. F. egyleti Nőszövetsége tartott 2 vallásosestélyt, karácsonyfaestélyt müsorral és ajándék-kiosztással 1926 november-decemberében, 1927-ben 4 vallásos és egy müsoros estélyt szindarabbal. Pénzvagyona 1260 leu. Elnök: Kelemen Istvánné.

2. *A h.-szentpéteri* D. F. Nőszövetsége tartott 12 összejövetelt, 1 müsoros estélyt, 1 müsoros bált 4000 leu tiszta jövedelemmel, van 76 tagja. Elnöke: Bedő Miklósné.

3. *Az abásfalvi* D. F. Nőszövetsége müködéséről hivatalos jelzés szerint az uj elnök: Benedek Sándorné fogja a jelentést beküldeni.

4. *A firtos-martonosi* D. F. Nőszövetsége tartott 20 összejövetelt, 2 müsoros estélyt 1207 leu tiszta jövedelemmel, melyből 800 leut jótékonycélra adtak. Elnöknő: Katona Ferencné.

5. *Az olthévizi* D. F. Nőszövetség f. évi márciusban alakult meg, tisztikaron kivül 10 választmányi és 54 rendes tagból áll. Tartott 4 rendes gyülést, egy majálist 4000 leu tiszta jövedelemmel, rendezett vallásos estélyeket. Szász Sándorné, Koródi Anna egy szép kis asztalteritőt ajándékozott Urvacsora osztáshoz. A szövetség a templom előtti térre saját költségén padokat állittatott, a temetőkertet és a belső emberek sírjait gondozza. Elnök: Kisgyörgy Imréné.

6. *A h.-jánosfalvi* D. F. Nőszövetsége tartott minden vasárnap este összejövetelt, minden második csütörtökön kötőkét, 2 nyilvános müsoros estélyt és 1 karácsonyfa-ünnepet. Elnök: Sigmond Józsefné.

7. *A nagyajtai* D. F. Nőszövetsége tartott 11 rendes, 2 rendkivüli gyülést, 1 müsoros táncmulatságot, melynek tiszta jövedel-

méből gyászlobogót szerzett be, továbbá egy évzáró diszgyülést. Alakult egy 30 tagu női énekkar. Elnök: Molnár Sándorné.

8. *Az sz.-muzsnai* D. F. Nőszövetsége tartott 5 összejövetelt, minden vasárnap vallásos estélyt kapcsolatban a D. F. Egylettel, karácsonyfa-ünnepélyt, amikor ajándékokat osztottak ki a gyerekeknek, 1 müsoros előadást. Elnök: Péter Sándorné.

9. *A dicsőszentmártoni* D. F. Nőszövetsége tartott karácsonyfa-ünnepélyt ajándékozással, vallásos ünnepélyeket és jótékonycélu előadásokat rendezett az egyházközség vezetőségével karöltve, tekintélyes összeget juttatva jótékonycélokra. Elnök Gvidóné Molnár Kata.

10. *A datki* D. F. Nőkszövetsége tartott karácsonyfa ünnepet ajándékozással, 7 összejövetelt müsorral, karácsony után ismét 4-et. A Nőszövetség vezető tagjai tanitónő hiányában kézimunkát tanitanak a leányoknak. Elnök: Szén Mihályné.

11. *Az alsóboldogfalvi* D. F. Nőkszövetsége csak a jelen év tavaszán alakult. Megalakulása után nemsokára fogadta a székelykereszturi gimnázium ifjuságának látogatását s a látogatás körüli teendőket végezte. Elnök: Bencédi Pálné.

12. *A petrozsényi* D. F. Nőkszövetsége tartott 2 köz- és 5 választmányi gyülést, 4 vallásos estélyt, karácsonyfa ünnepélyt, mely alkalomból 17.000 leu értékben ajándékozott. A Szövetség tagjai rendszeresen látogatják a betegeket. A templom épitéséhez a Nőkszövetsége összegyüjtött 40.000 leu értékben pénzt és anyagot, továbbá 5 családot pénzzel és élelemmel segélyezett. Ez évben 2 köz- és 3 választmányi gyülést tartott. A „Romániai Magyar Kisebbségi Nők Központi Irodája" által szervezett gyermek-nyaraltatási akcióban is részt vettek. Sikerült 3 gyermeket elhelyezniök egyszerü bányász asszonyoknál s nem rajtuk mult, hogy a még általuk kért 4 gyermeket a központi vezetőség nem küldte ki. Elnök: Veress Béláné.

13. *A karácsonyfalvi* D. F. Nőkszövetsége tartott 2 gyülést, 12 munka és 1 karácsonyfa estélyt, hol minden gyermek ajándékot kapott. Egy tea-estélyt is rendeztek 3000 leu tiszta jövedelemmel. Két elhalt tagnak koszorut tett sirjára és 200 leut ajándékozott szegény tanulóknak könyvekre. Pénzvagyona 6500 leu. Tagok száma 110. Elnökök: Özv. Demeter Dénesné tb. és Bálint Ödönné.

14. *A h.-keményfalvi* D. F. Nőkszövetsége tartott karácsonyfa ünnepélyt ajándékozással. Minden második vasárnap vallásos estélyt. Egy tea-estélyt müsorral. A Nőszövetség látogatja a betegeket s ha egyleti tag hal el, a sirnál énekel. A templom 100 éves jubileuma alkalmából a Szövetség közadakozásból a szószékre és papi székre, szép plüssteritőt ajándékozott 3500 leu értékben. Bence Ödönné és Bence Gergelyné testvérek egy plüss urasztali teritőt ajándékoztak, szintén ebből az alkalomból. Elnök: Kiss Jenőné.

(Folyt. köv.)

Külföldi hírek.

Lindhberg Erdélybe jön. Pár nappal ezelőtt futótüzként terjedt el unitárius körökben, hogy Lindhberg a híres repülő, ki először repülte át az Atlanti Óceánt s kit az egész világ lelkesen ünnepelt, Erdélyben is le fog szállani földkörüli utján. Köztudomásu tény, hogy Lindhberg unitárius s azon felül még igen lelkes unitárius is, ki minden előadásában megemlékszik arról a nagy segitségről, melyet az ő egy Istene adott neki a hullámok fölött a levegővel való harcában. Hogy ilyen kis várost, mint Kolozsvár arra érdemesit, hogy itt leszálljon, mindez azért történik, hogy amerikai unitárius testvéreink irántunk való meleg szeretetét eképpen is az egész világ előtt tolmácsolja.

Balázs Ferenc, kiről már megirtuk volt, hogy amerikából Japán, Kina és India meglátogatásával Palesztinán keresztül jön hazafelé, érdekes levelet irt Kinában szerzett tapasztalatairól. A most duló polgárháborut, a kereszténység jelenlegi állását s a gazdasági kérdés megoldását kereső problémákat ismerteti hozzáértően. Balázs Ferenc jövő szeptember havában szándékozik hazatérni, hogy majdnem hat évi távollét után ujra felvegye munkájának édes terhét egyházunk és fajunk javára.

Sidney B. Snow dr., kire talán még igen sokan emlékeznek Erdélyben tett kétszeri látogatása kapcsán, a Csikágóban levő Meadville Theologiai Főiskola dékánjának választatott meg. Ez intézetnek magyar unitárius tanulók részére ösztöndija van s igy dr. Snow itt is érvényesiteni fogja irántunk való jóindulatát és szeretetét.

A Brahmo Somaj vallás, mely Indiában körülbelül az unitárius vallásnak felel meg s mely az unitáriusokkal szoros kapcsolatokat is tart fenn, ez évben készül alapitásának száz éves évfordulóját megülni. A centennáriumon képviseltetni fogja magát ugy az amerikai, mint az angol unitárius társulat.

Józan Miklós magyarországi unitárius püspöki vikárius a New-Yorkban felállitott Kossuth szobor felavató ünnepélyén, mint a delegáció egyik tagja vett részt s egyuttal több unitárius templomban prédikált is.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Gyerekek, ki szeretne kapni egy szép keménytábláju könyvet, Hoffmann: A tél birodalmában cimü, ifjusági regényét? Keressük meg az alább adott bibliai idézeteket, másoljuk le, irjuk a végére, hogy ez idézetek mit bizonyitanak s küldjük be a szerkesztőségbe. A helyesen felelők között ki fogjuk sorsolni a fenti kitünő ifjusági regényt. Határidő 1928. május 20. Az idézetek a Bibliában a következő helyeken találhatók: Deut. VI. 4—5, Mt. IV. 10, Mt. VI. 9, Mk. XII. 29, Jn. IV. 23, Eph. IV. 6, Jel. XXII. 8, 9.

Egyleti élet és munkásság.

Medesér. Az 1924. évben megalakult, illetve az addigi „Ifjusági Egylet"-ből „D. F. Ifj. Egylet"-té átalakult vallás-erkölcsi testület rendszeres összejöveteleit, lelkész és tanitó vezetése mellett 1927 november havában kezdette meg, melyet lelkésznek 1928 február havában bekövetkezett sulyos betegségéig, amikor különben hivatalosan is meg volt tiltva minden összejövetel, minden hét kedd és péntek estéjén lelkiismeretesen és eredményesen gyakorolt. Összejöveteleink programja rendesen egyházi énekek és a számolás tanulásából, valamint felolvasásból, szavalatból és szabadelőadásból állott, mely utóbbit minden alkalommal lelkész tartotta az unitárius egyházi történelemből. Próbálkoztunk dalárda alakitásával is, fő célul tüzve ki a temetési énekek 2 szólamra való betanitását, ami azonban az illetékesek részvétlenségén hajótörést szenvedett.

1928 január 29-én rendeztünk egy szinelőadásos táncmulatságot is. Az arra való előkészületek természetesen két héten át minden este épen elég munkát és türelmet igényeltek.

A D. F. Ifj. Egylet rendezte a két hetenkint tartott igen népes és tanulságos vallásos estélyeket, melyeken azonban a nem tagok is számosan és elismerésre méltóan szerepeltek. Szilveszter estélyén például olyan gazdag müsorunk volt, hogy kora estétől egészen éjfélig tudtuk szórakoztatni az iskolaházat zsufolásig megtöltött közönséget. Amikor az óra pontosan éjfélt mutatott, a régi szokáshoz hiven harangozás és egyházi ének eléneklése mellett és a mennyezetre felfüggesztett, egyik oldalán az 1927-es, másik oldalán pedig az 1928-as évszámot mutató s a benne égő gyertyától megvilágitott kis ládikó alatt megtörtént az egyleti tagok, két fiatal legény részéről a saját szerkesztésökben irt és felolvasott verses elbucsuztatása az ó-esztendőnek és köszöntése az ujnak.

Sepsiszentkirályi egyházközségünkben is a tél folyamán megalakult a Dávid F. E. és ennek kebelében az Unitárius Nőszövetség. Elnök Gál Mózes, alelnök Gyöngyösi Károlyné, titkár Kiss Áron és Kiss Etelka, pénztáros Ferencz Béla, jegyző Sükösd Ferencné. Választmányi tagok: Sükösd Farkasné, Sükösd Endréné, özv. Bedő Lajosné, özv. Sükösd Ferencné, Gyöngyösi Károly, Kiss Tamás és ifj. Kiss Sándor. A tagok száma 42.

A tél folyamán tartott minden héten egy összejövetelt a kántori lakás e célra fenntartott nagyobb szobájában és minden 2. héten egy vallásos estélyt az áll. iskola nagyobb termében. A heti összejöveteleken egyházi éneket tanitott Gyöngyösi Károly áll. ig. tanitó, helyettes kántor, imát modott Gál Mózes lelkész. Felolvasott minden összejövetelen Kiss Etelka, Gál Mózesné (3), Kiss Áron (1). Szavaltak Kiss Etelka és Kiss Áron. Március 31-én tea-estéllyel zártuk be az esti összejöveteleket és egyben a nők elhatározták, hogy az urasztalát minden vasárnap virággal diszitik és a nyáron több kirándulást tesznek.

Összes bevétel volt 1726 leu. Felszerelésre kiadatott 698 leu. Jótékony célra fordittatott 650 leu. Készpénz 380 leu.

A vallásos estélyeken éneket vezette Gyöngyösi Károly, bibl. magyarázatokat tartott Gál Mózes lelkész és Nagytiszteletü Végh Benjámin (1). Minden alkalommal felolvasott Kiss Etelka. Szavaltak: Kiss Áron (2), Kiss Ernő (1), Kiss Vilma (2), Kovács Ilona (1), Kerekes Ilona (1), Kiss Etelka (1), Orbán Etelka (1) és minden alkalommal 4—5 iskolás növendék.

Egyházi és iskolai mozgalom.

A Ferencz József emlékalapitványra ujabban a következő adományok, illetve megajánlások érkeztek: Nagy Dénes 1300 leu, Tordai Dávid F. ifj. Egylet 200, Kiss Árpád, László Gyula és neje, Dr. Kiss Ernő és neje, Hidegh Mihály és neje, Ütő Lajos és neje, Patakfalvy Zsigmond, Vass Domokos és neje, Csegez ekg, Nagyenyed ekg, Hadházy Sándor és neje, Sigmond Ilona, Gr. Litan, ifj. Hadházy Sándor és neje, Török János, Bedő Miklós, Karácsonyfalvai ekg 200—200, Nagy József és neje, O. Floca, I. Costea, Nyárády Gyula, I. Enescu, Dr. K. Tompa Arthur, Márton Sándor, Dr. Márkos György, Hadnagy József, Pálffy Ferencné, Lőrinczy Zoltán, Gvidóné Molnár Katalin, ifj. Gvidó Béla, Rava ekg, Sárosi József, Pataky Kálmán, Mikó László 100—100, Pálfi Márton, Gálfi Lőrinc, Tóth István és neje, Gvidó Béla, Dicsőszentmártoni Hitel Szövetkezet, Segesvári ekg, Szabédi ekg, Nagyszeben, Fogaras, Árkos, Kálnok egyházközségek, Kovács Imre, Dr. Vajda Béla, Bágyon ekg 500—500, özv. Schilling Ottóné és gyermekei 3500, Raffai Zsigmond, Dicsőszentmártoni ekg, Marosvásárhelyi ekg, Felsőrákosi ekg 1000—1000, Olthévizi ekg 1200, Marosvásárhelyi hivek perselypénze 945, Muzsnai ekg gyüjtése 408·50, Gálffy Zsigmond és neje, Vári Albert és neje, Márkos Albert és neje, Korondi ekg, Városfalvai ekg 300—300, Dobosi S., Benczédy Ferenc, Lőrinczy Miklós 50—50, Verespataki ekg 30, Gvidó Erzsike 60, Fodorné Gergely Erzsébet 40, Halmágyi János 255, Vadadi ekg 322, Bedő Árpád 250, H.-szentpéter ekg 300, Lokodi ekg 220, Recsenyédi ekg 150, Nyárádszentlászlói ekg 64 és Szentábrahámi ekg 185 leut.

Az adományokról szóló előzetes közlemények kiigazitásaként közöljük, hogy Ferenczy József Vajdahunyad néven nem 500, hanem 1500 leu folyt be. Dr. Kohányi Menyhért és neje a már közölt adományokon felül még 200 leut szolgáltattak be, Albert Dénes az emlékalapra tett adományán felül Ferencz József emlékére a Nyugdijalapra is 1000 leut adományozott, az Abásfalvi hivek nevén közölt adományból Pál Ferenc és neje 300, özv. Bedő Józsefné 100 leut adományoztak, a Székelykáli ekg nevén közölt adományból Kelemen Árpád 200, Kilyén Gizella 150 és a Székelykáli Nőkszö-

vetsége 150 leut adományoztak, a H.-keményfalva ekg nevén közölt összegből Kiss Jenő 230 leut adományozott.

A Kolozsvári unitárius főgimnázium „Kriza Önképző-köre“ ez év április hó 1-én fényesen sikerült diszgyülést tartott, melyre szokatlanul nagyszámu közönség gyült össze. A szépen megválasztott és gazdag müsort Mikó Imre, mint a kör elnöke, nyitotta meg. Az Apolló kör egy jól betanult szép darabot játszott el. Kovács Domokos, Farkas Imre „A vén Ambrus fia“ cimü költeményét adta elő olyan érzéssel, hogy a hallgatóság nagyrészét megkönnyeztette. Hrubán Ernő, Komjátszeghy Lajos és László Tihamér jól sikerült triót játszottak Mozart és Weber müveiből. Péterfy László gyermekkori emlékeit az első hosszunadrág korából süritette egy nagy derültséget kiváltó humoros novellába. A kollégium énekkara „Őrségen“ cimü dalt énekelte, Nagy Lajos szólójával, kinek kellemes hangja, a közönséget magával ragadta. Mikó Imre Reményik Sándorról olvasott fel egy nagy gonddal készitett dolgozatot, amelyik magán viseli a lelkiismeretes tanulmányozás bizonyitékait. A dolgozat kapcsán a közönség szünni nem akaró tapssal és éljenzéssel ünnepelte a jelenlévő Reményik Sándort. Török Elek papnövendék Petőfi „Őrült“-jét szavalta el nagy hatással. A gimnázium énekkara magyar népdalokat énekelt. A közönség háromszor hivta vissza az emelvényre. Hecht Arthur és Szabó Dénes egy Karinthy tréfát adtak elő, őszinte nevetést váltva ki a hallgatóságból. A közönség nem akarta leengedni a pódiumról a gimnázium naturalista bandáját, mely Kiss Sándor vezetésével és Dézsi Zoltán papnövendék énekével magyar dalokat játszott. Az ünnepélyt dr. Borbély István koll. igazgató, a kör védnöke zárta be, azt kivánva az ifjuságnak, hogy az a másik közeledő vizsga is ugy sikerüljön, mint a mai tapsvizsga.

„Még csak egy félév az élet“ cimü elbeszélés csinos formáju füzet alakjában megjelent. Egy füzet ára 3 leu. Felhivjuk rá lelkész és más érdeklődő afiai figyelmét.

Azoknak a nagyszámu jó barátainknak és ismerőseinknek, kik felejthetetlen drága gyermekünk, Évikénk elhunyta alkalmából a családunkat ért rettenetes megpróbáltatás napjaiban vigasztaló soraikkal fölkerestek, e helyről mondunk köszönetet.

Taar Géza,
unit. lelkész, neje és családja.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába március 18.-tól április 20.-ig tagsági és előfizetői dijat fizettek: László Péter Felsővisó, Mérész Józsefné, Fodor Lajosné Fogaras, Marosi Jánosné Bukarest,

Lévai József Kolozsvár, Nagyenyedi Fegyház 1928-ra; Kendi István Székelykeresztur, Bella Edéné Marosvásárhely, Lőrinci Mózesné Segesvár, Nyiredi Áron Fogaras, Dávid Ferenc Nőegylet, Unitárius Egyházközség Tordatur, Fehér Jenő Resica, Bencédi Ferenc Tarcsafalva, Nagy Dénesné, István Lajos Marosvásárhely, Ferkő Józsefné, Szalma Mária, Szén Gy. Jánosné, Kallós T. Józsefné Datk 1927-re; Kelemen Gábor Temesvár, Filep Gábor Ikland, Bányai Béla, Ádám Lajosné Marosvásárhely, Unitárius Egyházközség Nagyenyed, Unitárius Egyházközség, Szén Mihályné Datk 1928—1928-ra; Unitárius Egyházközség, Balogh István Ikland, Unitáriás Leányegyházközség Nagyernye, Durugy András Dicsőszentmárton 1926—1927-re; Jakab Endre Tordatur 1924—1928-ra; Bényi Ida Dicsőszentmárton 1925—1927-re; Kiss Árpád Dicsőszentmárton 1924—1927-re; Gőbel Jánosné Resica 1926—1928-ra; Szász András Datk 1925-re és 1926 első felére, Fazakas Péter Kolozsvár 1925—1926-ra.

Alapitói dijban fizettek: Dr. Kiss Elek Kolozsvár 200 leu Vernes József Kolozsvár 500, Id. Gálffy Sándor Mészkő 500, Sigmond Ilona Kolozsvár 200, Osváth Ferenc Bánffyhunyad 500, Lászlócky Ilus és Bartók Gizella Kolozsvár 100—100 leut.

Kolozsvár, 1928. április 20-án. **Gálfi Lőrinc** pénztárnok.

Irodalom.

S. Nagy László: Zenélő kút.

Történelmi elbeszélések. Erdélyi Szemle kiadása, Kolozsvár 1928.

S. Nagy Lászlót nem kell külön bemutatnunk olvasóinknak. Még azok is, akik e nehéz idők kenyérharcában nem érnek rá az élő és virágzó erdélyi szépirodalmat figyelemmel kisérni, kell hogy ismerjék e buzgó hittestvérünknek a nevét, ha máshonnan nem, legalább az 1928. évi Unitárius Naptár cimlapjáról, melynek egyik szerkesztője volt. Már hirt adtunk arról, hogy Erdélyi Szemle cimen irodalmi, müvészeti és társadalom-kritikai folyóiratot szerkeszt. E folyóirat kiadásában Élő Erdély név alatt egy könyvsorozatot jelentet meg S Nagy László, mely sorozat első számaként jelent meg a Zenélő kút. Hét történelmi elbeszélést tartalmaz ez a csinos kiállitásu könyvecske, melyek szép Erdélyországunk régmult eseményeiből fonnak bájos meséket. Cimét a marosvásárhelyi hires zenélő kutról, Bodor Péter eme zseniális találmányáról vette, mely

valaha ott állott a mai főtéri kisparkban a plébániával szemben, de amelyet már régen szétszedtek, mert elromlott szerkezetét senki sem tudta kijavitani. Helyén épül most az uj görögkeleti templom. Sic transit gloria mundi. Nem hiábavaló dolog tehát feleleveniteni a multat, hiszen kálváriás uton, ezer akadály közt felnövekedő ifjuságunk másként talán sohasem tudná meg, hogy volt valaha zenélő kút is a büszke kathedrális helyén, amely nekünk muzsikált. S. Nagy László könyvét ajánljuk olvasóink figyelmébe. A könyv ára 50 leu és kapható lapunk utján a szerzőnél. Sz. I. S.

Tóth István kiállitása. Április 8-tól 18-ig rendezte meg Tóth István, kollégiumunk rajztanára ezévi képeiből kiállitását. Aki egyszer látta ezeket a képeket, az minden évben ujra és ujra eljön, hogy élvezze s ha erszénye megengedi, hogy vásároljon belőlük. Körülbelül 2000 ember nézte meg ez alkalommal a kiállitást, ami beszédes bizonysága Tóth István művészi értékének. Aquarellben kivitt preciz pontosságu képei valami csodálatosan derült, mindenben csak szépet és jót látó világfelfogás, pazar és élénk szineiben pompáznak. Linoleum metszeteire külön is felhivjuk olvasóink figyelmét. Van miniatür képe is szép számmal, melyek különösen a régi Kolozsvár ránk maradt emlékeit kivánják megőrizni az utókor [illegible]nára. Reméljük, hogy Tóth István ragyogóan ivelő művészeti[illegible]ája még sok szép, értékes alkotást fog nekünk hozni. Sz. I. S.

Május hó 15-én megjelenik a teol. akad. ifjuságának Jövendő c. antologiája. Ára 40 leu, megrendelhető a teol. akad. önképzőkörénél.

Május hó 15-én megjelenik a kolozsvári gimnázium ifjuságának Remény c. almanachja. Megrendelhető a gimnázium Kriza Önképzőkörénél.

Mindakét ifjuság megmozdulását ajánljuk olvasóink szives figyelmébe és jóakaratu támogatásába.

☞ Alapitói dij 500 Leu, minek ellenében az „Unitárius Közlöny" ingyen jár!

Minden kézirat Szent-Iványi Sándor szerkesztő cimére Cluj Unitárius Kollégium küldendő.

Előfizetési ár: Egész évre 60 L. Magyarországra 90 L. Egyes szám ára 8 L. Akik a 60 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapitódij 500 L. Minden pénz **Gálfi Lőrinc** egyleti pénztároshoz küldendő.

Nyomatott „Corvin"-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17 sz